

ALUNELU

Ceangăii din Moldova trăiesc într-o zonă răspândită , în județul Bacău: satele Găiceana, Cleja, Lespezi, Fundu-Răcăciuni, Luizi-Călugăra, Pustiana.

Cultura dansului din aceste sate diferă de dansurile din Ardeal.

Spre deosebire de dansurile din Transilvania, care în fiecare sat, comună constă din 4-5 dansuri individuale feciorești și dansuri în pereche, în Moldova predomină dansurile în lanț sau în cerc, și în pereche cu structură bine determinată. În aceste sate din Moldova nu este rar să găsim 20-30 de astfel de dansuri. Denumirea acestor dansuri poate diferi de la un sat la alt sat, dar apar dansuri jucate diferit pe aceeași melodie.

Unul dintre aceste dansuri este **Alunelu'**.

Alunelu' face parte din ansamblul de dansuri în cerc, care se dansează bărbați și femei la olaltă. Jocul este dansat pe melodia bine cunoscută " Alunelu', Alunelu', hai la joc, să ne fie, să ne fie cu noroc..."

Bărbații și femeile se așează în cerc, cu fața înspre centrul cercului, ținându-se de umăr.

Dansul este alcătuit din două părți, deoarece și melodia are două părți distincte. Prima parte a dansului constă în deplasarea dansatorilor la dreapta și apoi spre stânga, încheind deplasarea cu bătăi. A doua parte a dansului sunt pași și bătăi pe loc.

Prima parte muzicală: măsura I și II se repetă de două ori

Măsura 1:→ orientarea spre punctul 1, pasul spre punctul 3 (lateral dreapta)

- optime: pas lateral cu piciorul drept
- optime: piciorul st. alăturat piciorului dr. cu bătaia plină
- optime: pas lateral cu dr.
- optime: piciorul st. alăturat piciorului dr., bate în podea
- optime: pas lateral cu dr.
- optime: bătaia ștearsă cu piciorul st. lângă piciorul dr.
- optime: bătaia ștearsă cu piciorul st. lângă piciorul dr.
- optime: pauză

Măsura 2: orientare spre punctul 1, pasul către punctul 7 (spre stânga)

- optime: pas lateral cu st.
- optime: bătaie plină cu piciorul dr. lângă piciorul st.
- optime: pas lateral cu piciorul st.
- optime: bătaie plină cu piciorul dr. lângă piciorul st.
- optime: pas lateral cu piciorul st.
- optime: bătaia ștearsă cu piciorul dr. lângă piciorul st.
- optime: bătaia ștearsă cu piciorul dr. lângă piciorul st.
- optime: pauză

Partea doua muzicală (pe loc)

Măsura 5:

- optime: pas lateral cu piciorul dr. spre dr.
- optime: bătaia ștearsă cu piciorul st. lângă piciorul dr.
- optime: bătaia ștearsă cu piciorul st. lângă piciorul dr.
- optime: pauză
- optime: pas lateral cu piciorul st. spre st.
- optime: bătaia ștearsă cu piciorul dr. lângă piciorul st.
- optime: bătaia ștearsă cu piciorul dr. lângă piciorul st.
- optime: pauză

Măsura 6:

- optime: pas lateral cu piciorul dr. spre dr.
- optime: bătaia ștearsă cu piciorul st. lângă piciorul dr.
- optime: bătaia ștearsă cu piciorul dr. lângă piciorul st.
- optime: pas lateral cu piciorul dr. spre dr.
- optime: bătaia ștearsă cu piciorul st. lângă piciorul dr.
- optime: bătaia ștearsă cu piciorul st. lângă piciorul dr.
- optime: pauză

Măsura 7:

- optime: pas lateral cu piciorul st. spre st.
- optime: bătaia ștearsă cu piciorul dr. lângă piciorul st.
- optime: bătaia ștearsă cu piciorul dr. lângă piciorul st.
- optime: pauză
- optime: pas lateral cu piciorul dr. spre dr.
- optime: bătaia ștearsă cu piciorul st. lângă piciorul dr.
- optime: bătaia ștearsă cu piciorul st. lângă piciorul dr.

- optime: pauză

Măsura 8:

- optime: pas lateral cu piciorul st. spre st.
- optime: bătaia ștearsă cu piciorul dr. lângă piciorul st.
- optime: pas lateral cu piciorul dr. spre dr.
- optime: bătaia ștearsă cu piciorul st. lângă piciorul dr.
- optime: pas lateral cu piciorul st. spre st.
- optime: bătaia ștearsă cu piciorul dr. lângă piciorul st.
- optime: bătaia ștearsă cu piciorul dr. lângă piciorul st.
- optime: pauză

Din cele 8 măsuri a treia și a patra nu sunt figurate fiind identice cu a întâia și a doua. (1 = 3, 2 =4).

Portul popular din aceste sate este asemănător cu cele din alte localități din Moldova.

Portul popular al femeilor este alcătuită din cămașă, jupon și catrință. Cămașa este croită din foi drepte care se încrețesc în jurul gâtului împreună cu mânecile, care pornesc deasemenea de la gât, urmând principiul de bază a sistemului de croială din portul popular românesc. Vechea cămașă femeiască era lungă într-una cu poalele. În zilele noastre s-a croit separat partea de sus (cămașa) de partea de jos (juponul). Cămașa costumului femeiesc are trei elemente componente: stanii (porțiunea din față „pieptul” și porțiunea din spate), mânecile și gulerul. Stanii, mânecile și gulerul sunt cusute ornamental, mai apoi este asamblat sub formă de cămașă.

Juponul sau poala sunt din pânză și sunt croite simplu cu clin din patru lățimi, una pentru față, alta pentru spate și două utilizate la clinuri.

Catrința denumită și fotă, reprezintă o străveche piesă de port popular, păstrează cea mai simplă și mai arhaică formă de port la femei: o țesătură dreptunghiulară care învelește corpul femeii de la talie în jos, întinsă strâns peste șolduri cu capetele suprapuse în față. Inițial catrința a fost simplă, neagră, fără ornament, pe parcurs ornamentul s-a plasat pe capetele catrinței care se suprapun în față, partea din spate rămânând totdeauna neagră. La margine a de sus și de jos pe lungime se întinde bata, o dungă roșie de cca. 5-7 cm care delimitează catrința și care este mărginită pe lungime de vrâstele mici, în dungulețe, subțiri (galben, verde, albastru).

Femeile se încing la mijloc, peste cămașă cu brâu, țesut din părul lânii. Inițial brâul femeii a fost roșie. De obicei bîiele sunt ornamentate diferit de la o jumătate la alta a lungimii.

Bârneața este mai îngustă decât brâul, care se pune pe talia femeii, înfășurând marginea de sus a catrinței sub care este încins brâul.

Costumul bărbătesc are o compoziție mult mai simplă decât costumul femeiesc.

Cămașa bărbătească confecționată din cânepă și mai recent din bumbac este o cămașă dreaptă, croită din foi drepte. În față se despică “gura cămășii”. Gulerul este îngust. Gulerul și partea inferioară a mânecii este cusut ornamental; cu aceleași motive populare.

Cioarecii costumului bărbătesc se confecționează din pănură albă, care se compun din 2 “craci” drepti, un “fund”, două “petece, doi, clini, și “brăcinarul”. Aceste elemente se unesc în așa fel, încât cioarecii pot fi purtați pe ambale părți. Șerparul cuprinde mijlocul peste cămașă, purtată deasupra cioarecilor, astăzi fiind înlocuit de brâu. Brăul este confecționat din piele de vită.

Sándor Ágnes Adrien